

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Вступ до спеціальності. Ознайомча практика

Шифр та назва спеціальності
017 — Фізична культура і спорт

Інститут
ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма
Фізична культура і спорт

Кафедра
Фізичного виховання (302)

Рівень освіти
Бакалавр

Тип дисципліни
Спеціальна (фахова), Обов'язкова

Семестр
1

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Борейко Наталя Юріївна

natalia.boreiko@khpi.edu.ua

Кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри фізичного виховання НТУ "ХПІ". Майстер спорту України, Заслужений тренер України.

Досвід роботи — 29 років. Автор і співавтор понад 70 наукових та навчально-методичних праць.

Провідний лектор з дисциплін: «Фізичне виховання», «Педагогіка», «Основи наукових досліджень у фізичному вихованні і спорті», «Педагогічна майстерність тренера», «Вступ до спеціальності. Ознайомча практика».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Азаренкова Любов Леонідівна

liubov.azarenkova@khpi.edu.ua

старший викладач кафедри фізичного виховання НТУ "ХПІ".

Досвід роботи — 10 років. Автор і співавтор понад 20 наукових та навчально-методичних праць.

Провідний викладач з дисциплін: «Педагогіка», «Основи наукових досліджень у фізичному вихованні і спорті», «Педагогічна майстерність тренера», «Вступ до спеціальності. Ознайомча практика».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Курс «Вступ до спеціальності. Ознайомча практика» розкриває для студентів питання розробки і реалізації уявлень про особливості праці тренера з виду спорту, керівника в галузі фізичної

культури і спорту, формування теоретичних знань про різнобічні аспекти майбутньої професійної діяльності бакалавра з фізичної культури і спорту..

Мета та цілі дисципліни

сформувати у першокурсника систему знань та уявлень про сферу майбутньої професійної діяльності та професії фахівців галузі фізичної культури.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота. Підсумковий контроль — залік.

Компетентності

СК1. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.

Результати навчання

РН1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.

РН2. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.

РН6. Мати базові знання з проведення досліджень проблем фізичної культури і спорту, підготовки та оформлення наукової праці.

РН7. Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.

РН13. Використовувати засвоєнні уміння і навички занять популярними видами рухової активності оздоровчої спрямованості.

РН15. Визначати функціональний стан організму людини та обґрунтовувати вибір засобів профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом.

РН20. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

РН21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 годин (3 кредитів ECTS): лекції — 16 год., практичні заняття — 16 год, самостійна робота — 58 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з власного досвіду спортивної діяльності з обраного виду спорту

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

При викладанні дисципліни використовуються наступні методи навчання: словесні методи – лекція; наочні методи – демонстрація, ілюстрація; практичні методи – практичні заняття, дискусії, семінари, ігрові методи. З навчальних технологій використовуються технології особистісно-орієнтованого, пояснювально-ілюстративного, диференційованого та модульно-рейтингового навчання.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності.

Місце фізичної культури в загальній культурі людства.

Основні поняття, предмет і проблематика навчальної дисципліни.

Завдання та функції фізичної культури в суспільстві.

Форми та засоби фізичного виховання. Актуальні проблеми розвитку фізичного виховання та спорту. Зародження спортивної термінології. Основні термінологічні поняття.

Тема 2. Міжнародний спортивний рух. Фізкультурно-спортивний рух в Україні.

Міжнародний спортивний рух.

Фізкультурно-спортивний рух в Україні.

Тема 3. Програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури.

Законодавча база фізичної культури та спорту в Україні. Державні програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні.

Тема 4 Організаційні засади, структура і матеріальна основа розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні.

Структура, взаємозв'язок і характер діяльності фізкультурно-спортивних організацій України. Матеріально-технічна база фізичної культури і спорту. Джерела фінансування галузі. Науково-інформаційне забезпечення фізкультурно-спортивного руху.

Тема 5. Система кадрового забезпечення галузі.

Професійна діяльність фахівців фізичної культури.

Структура вищої освіти в Україні. Система ступеневої освіти.

Заклади фізкультурної освіти в Україні. Професійна діяльність фахівців фізичної культури.

Тема 6. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах.

Навчання і побут студентів вищого навчального закладу. Спрямованість навчального процесу у закладах вищої освіти. Науково-методичне забезпечення навчального процесу. Державні стандарти вищої освіти. Формування студентського контингенту. Права і обов'язки студента вищого навчального закладу. Організація виховного процесу у вищому закладі освіти. Громадські організації студентів.

Тема 7. Професійна діяльність. Професійна діяльність тренера-викладача.

Спеціальність, спеціалізації, освітньо-кваліфікаційні рівні та посади фахівців фізичного виховання. Особа тренера в сучасному спорті і його унікальні обов'язки. Складники професійної майстерності та структура діяльності тренера. Організація тренувального процесу. Підготовка спортсмена до змагань

Тема 8. Вчення студента.

Студент як особистість. Активна життєва позиція і самостійність. Самовиховання і самоосвіта, самовизначення, самооцінка.

Самосвідомість і воля. Самостійна робота студента, робота з навчальною книгою

Теми практичних занять

Практична робота 1. Історії зародження і розвитку спорту.

Міжнародні спортивні організації. Стародавні та сучасні Олімпійські ігри. Проблеми сучасного міжнародного спорту

Практична робота 2. Фізкультурно-спортивний рух в Україні.

Практична робота 3. Законодавча база фізичної культури та спорту в Україні.

Практична робота 4. Структура, взаємозв'язок і характер діяльності фізкультурно-спортивних організацій України.

Практична робота 5. Поняття про професію, спеціальність, посаду.

Фахові спеціальності, спеціалізації і посади фахівців у галузі фізичної культури і спорту.

Практична робота 6. Види і форми організації навчальних занять у вищій школі.

Форми і методи контролю.

Практична робота 7. Особа тренера в сучасному спорті і його унікальні обов'язки.

Практична робота 8. Методи наукових досліджень в галузі фізичного виховання.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках навчальної дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Студентам пропонуються теми на самостійний огляд з рекомендованою літературою, а також додатковий матеріал (відео, фільми та статті) для самостійного вивчення та аналізу. За навчальним планом курс передбачає індивідуальне завдання — реферат.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1 Вступ до спеціальності: конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 015 «Професійна освіта» (015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології), денної та заочної форми навчання; упоряд. Є.Л. Скворчевська – Харків: ДБТУ, 2022. – 124 с.

URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/4968/1/Vstup_1_PO%20LK.pdf

2 Онішук Л.М. Остапов А.В. Вступ до спеціальності. Фізична культура і спорт : конспект лекцій для студентів денної форми навчання спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» освітнього рівня бакалавр. Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020. – 146 с.

URL: <http://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/9071>

3 Дубровська Л.О, Дубровський В.Л. Вступ до спеціальності: методичні рекомендації до навчальної дисципліни для студентів I курсу факультету психології та соціальної роботи спеціальності 013 Педагогічна освіта Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2020. 150 с.

URL:

<http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/2175/1/%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82.pdf>

4 Фролова Л. С. Вступ до спеціальності «Фізичне виховання»: навчально-методичний посібник. – Черкаси, 2014. – 281 с.

URI: <http://eprints.cdu.edu.ua/id/eprint/527>

5 Сергієнко В. М. Фізкультурно-спортивна діяльність тренера з виду спорту : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2022. – 184 с.

6 Фізичне виховання у формуванні здорового способу життя : навчальний посібник. Т. В. Шепеленко, А. М. Буц, І. О. Бодренкова. – Харків : УкрДУЗТ, 2018. – 127 с.

URI: <http://lib.kart.edu.ua/handle/123456789/2450>

7 Фізичне виховання – дистанційна форма навчання : навч.-метод. Посіб. уклад.: Согоконь О. А., Донець О. В., Гогоць В. Д. ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка – Полтава : Сімон, 2021. – 120 с.

Додаткова література

8 Маляр Л.В., Кухта М.І. Вступ до спеціальності з основами педагогіки: методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2022. 34 с.

URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/45514>

9 Ходанич Л.П., Палько Т.В. Професійне мовлення вчителя. Короткий словник термінів. Ужгород, 2018. 84 с.

URL: <https://znayshov.com/News/Details/navchalno-metodychni-posibnyky-dlia-pedahohichnykh-pratsivnykiv/1>

10 Майстерність учителя / За книгами Д. Лємова «Майстерність учителя», А. Гіна «Прийоми педагогічної техніки», А. Кроуфорда «Технології розвитку критичного мислення учнів» 2017. 68 с.

URL: <https://znayshov.com/News/Details/navchalno-metodychni-posibnyky-dlia-pedahohichnykh-pratsivnykiv/1>

11 Pangrazi, R. P., & Beighle, A. Dynamic physical education for elementary school children. Human Kinetics Publishers 2019. 760 p.

URL: https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=CFy8DwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=physical+education+of+students&ots=4NWSL TVD-&sig=W9gLPVFPTPUJLLq_nQqhzRC8C5U&redir_esc=y#v=onepage&q=textbook%20physical%20education%20of%20students&f=false

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складається з результатів оцінювання у вигляді заліку (40%) та поточного оцінювання (60%) - 20% індивідуальне завдання, робота на практичних заняттях 20% та 20% онлайн тест.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис
30.06.2023

Завідувач кафедри
Олексій ЮШКО

Дата погодження, підпис
30.06.223

Гарант ОП
Олексій ЮШКО